

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2004

65942

708

285

այ. Վ: 28

Պ. Տ. Ա.

ԹԱԳԱՌՈՐԵՍՅԷ ՏԷՐ ՅԱԿԻՏԵԱՆ

**ՄԱԹՈՒՍԱՂԱՆԸՆ
ՍԻՒԱԼԼԱՐԸ**

Իւպոլ նիւմէրօնուն քապր' մեսարիժի Արհ. Պետրոս Արհ.
Գօլունեան հագրէրլէրի քարաճրնեան ի՛քա էսիմիս քիւր.

Կաթողիկէ Տպարան — Պէյրուք
1932

ՄԵԹՈԻՍԵՂԱՆԵՐՆ ՍԻՒՆԼԼԵՐԸ

Մաթուսաղանըն սիււալլարընը տինլէմէգտէն էվվէլ ծնուն ըիմ օլտուղունու անլամագ Ֆախտէտէն խալի օլմագ: Մաթուսաղանըն շախսը թաշտըղը իսիմ գատար էսկի տէյիլտիր, քէնտիսի էյի քեամիլ պիր աոտէմ տիր, վէ սիննիտէ 35 իլէ 40 արասընտա օլապլիլիր: Չօճուգլուգտան պէրի բուհանիյէթէ դայէթլէ մէյլլի օլտուղունու քէնտիսի սէօյլէյօր:

« Քրիսթեանլըգ թասլայան, սօֆուլուգ սաթան ճէմիյէթլէրին ճիւմլէսինիտէ եօղայըպ թէճըիպէ էթտիրմ, լաքին ծնլարըն հիլ պիրինտէ գանաաթպախշ, վէ վիճտանըմը թէք'իլ իսքեաթ էտէպիլէճէք պիր շէյ պուլամատըմ » տէյօր:

Մաթուսաղա բուհանի մատտէլէր հագզընտա իչիթտիյի պաղը սէօզլէրէ վէ կէօրտիւյիլ պիր չօգ շէյլէրէ մանա վէրէմէտիյինտէն, ճիտտէն հագիգաթը արամայա նիյէթ գօմուչտուր, լաքին տիւնեղվի սայղըլար իչիւն « էլլէր նէ՞ տէրլէր..... » Սուրբ Աւետարանտա վագը՛ասընը օգուտուղումուղ նիկողեմոս կիպի հագիգաթը անլամագ իչիւն կիճէ վագթընը միւնասիպ կէօրիւյօր:

— Մաթուսաղա, խուսուսի պիր սէօյլէյէճէյիսիլգ վարմը՞ տըր:

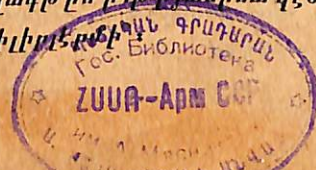
Մաթուսաղա. — Մէզնէպ խուսուսուստա, Տէր Հայր, հագիգաթը արամայա պօրճլումուլուգ:

— Քէնտի պուլունտուղու մէզնէպին տօղրու օլուպ օլմատըղընա տաիր շիւպնէ էտէն աոտէմ, էվվէթ, Մաթուսաղա, քէնտի իգթիտարընա, քէնտի գապիլիյէթինէ կէօրէ հագիգաթը արամայա պօրճլումուր: Ջիրա « Պանա հէր եա՛ Րապպ, եա՛ Րապպ տէյէն կէօքլէրին փատիշանլըղընա կիրմէյէճէք տիր, լաքին կէօքլէրտէքի Փէտէրիմին իրատէթինի իճրա էտէն, օ կէօքլէրին փատիշանլըղընա կիրմէճէքտիր » (Մաթ. 7, 21): Քրիստոս էֆէնտիմիղ, սէլամէթ եօլունտա տաիմա պիզէ նուր վէ գըլավուգ օլմագ իւզէրէ, պիր թագըմ հագիգաթլար պէյան էտիպ էմիրլէր վէրմիչտիր: Իմտի իսթէտիյիմիղ կիպի քէնտի արգուճուգա կէօրէ եաշայարագ տէյիլ, իլլա օլ հագիգաթլար իւզէրէ եաշայարագ, սէլամէթէ չըգապիլիլրիղ: Պու սէպէպտէն Դաւիթ մարգարէ « Միւթէքէպպիրլէրի թէքտիր էյլէտին, էմրլէրինտէն սափմըչ օլանլար մէլ՛ուն տուրլար » տէյօր. Սաղմ. 118, 21:

Մաթուսաղա. — Մատամքի պուլունտուղու մէզնէպ հագզընտա շիւպնէ էտիլտիյի թագտիրտէ հագիգաթը արամագ աղըր պօրճ իմիլ, պաղը շէյլէր հագզընտա, Տէր Հայր, սիզտէն իգանաթ իսթէյէճէյիմ, վէպու կիւնքի սիււալլամ շուտուր:

Ա. ՍԻՒՍԼ

« Օրէնք՝ի ձեռս Առաջնորդաց են » Օրէնք Առաջնորդլարըն էլլինտէ տիր իպարէսինի նա՞սըլ անլամալըլըգ: Պիղիմ կիպի ինսան օլան Առաջնորդլար (կաթողիկոս, եպիսկոպոս, վարդապետլէր) իսթէտիքլէրի կիպի, եախօտ վագթըն իճթէլամընա կէօրէ « օրէնք՛լէրի թէպտիլ էտէպիլիլրէրի »

— Մաթուսաղա, « օրէնք » նոմօս տէմէքլէ նէ՞
անլալօրսուն :

Մաթուսաղա. — Տէր Հայր, պէն Գիթապը Մու-
գատտէսին պիր չօգ անէթլէրինի էպպեր պիլիւրիմ,
լաքին քահանալար կիպի իլմի իլահի քիթապլարընը
օգուժուչ տէյիլիմ : « Օրէնք » քէլիմէսի իլէ քրիսթեան
մէգհէպինին թալիմաթընը, զոուն թէնպիհչէրինի վէ
խորհուրդլարընը տէմէք իսթէյօրում. եախօտ տահա
աչըզը, Առաջնորդլարըն պիզէ պօրճ տէտիքլէրի նոմօս-
լարը անլալօրում :

— Պու սիւալըյըն ճէվապը չօգ գօլայ տըր,
Մաթուսաղա : Էվվէլա շունու պիլմէլիլիզքի Առաջ-
նորդլար նոմօսու մուհաֆաղա, միւտաֆա'ա էթմէյէ,
օնլարը իճրա էթտիւրմէյէ մէմուր տուրլար : Վազիֆէլէրի
տաիւրէսինտէ, Քրիստոս էֆէնտիմիզին տօղրու թալի-
մաթընը պիզէ էօյրէթտիքլէրինտէ օնլարը տինլէմէյէ
վէ պիզէ էօյրէթտիքլէրի տօղրու թալիմաթը գապուլ
վէ իճրա էթմէյէ մէճպուրուզ, չիւնքի օնլարըն պիզէ
վա'զ էթտիքլէրի թալիմաթ քէնտիլէրին եախօտ քէն-
տիլէրտէն տէյիլ տիր, լաքին Քրիստոսուն թալիմաթը
տըր : Իչպու հագիգաթը Քրիստոս էֆէնտիմիզ տալի
պէրվէճհ աթի պիզէ էօյրէտիյօր : « Քեաթիպլէր, վէ
վարիսեցիլէր Մոլվէսին քիւրսիւսիւնտէ օթուրուրլար :
Իմտի սիզէ հըֆզ էտինիզ տէտիքլէրի շէյլէրին ճիւմլէ-
սինի հըֆզ ու իճրա էյլէյինիզ, ամմա անլէրին ամէլլէրի
կիպի իճրա էթմէյինիզ » (Մատթ . 23, 2, 3) :

Շու հալտա պիզէ Քրիստոսուն տօղրու թալիմա-
թընը էօյրէտէն Առաջնորդլար, շախսէն գուսուրլու
պիլէ օլալար, կինէտէ օնլարըն վա'զ էթտիքլէրի

թալիմաթը տինլէյիպ իճրա էթմէյէ պօրճլուլուզ :
Քէզա « Իմտի կիտինիզ ճիւմլէ միլլէթլէրի թալիմ
էտինիզ վէ օնլարը Փէտէրին, Օղուլուն վէ Ազիզ
Րուհուն իսմինէ վաֆթիզ էյլէյինիլ : Վէ սիզէ եմ
եքսիլիմ շէյլէրի հըֆզ էթմէյի օնլարա էօյրէտինիզ »
Մատթ . 28, 19, 20 : Լաքին նէզէման Քրիստոսուն
տօղրու թալիմաթընը թէպտիլ էտէրէք եանլըչ մանա-
լար իլէ օնու պիզէ էօյրէտիլլէր իսէ օլ զէման պու
կիպի Առաջնորդլարա, հաթթա կէօքտէն էնմիչ պիր
մէլէք պիլէ օլաա իթա'աթ էթմէլի տէյիլիզ : « Լաքին
էկէր պիզ եախօտ սէմատան պիր մէլէք պիլէ պիզիմ սիզէ
թէպլէր էթտիլիմիզ պէշարէթտէն դայրըսընը սիզէ
թէպլէր էտէր իսէ մէլուն օլսուն » Գաղատ . 1, 8 :

Մաթուսաղա. — Պու տէտիքլէրինի էյի անլատըմ,
Տէր Հայր, լաքին պէնիմ սիւալըմ պուհա տաիր տէյիլ
իտի :

— Պիրազ տահա միւսատէ էյլէ, Մաթուսաղա, պէն
սէօղլումիւ պիթիլրոտիքտէն սօնրա անլամատըլըն նօգ-
թալարը թէքրար սիւալ էտէպիլիւսին :

Մաթուսաղա. — Էօյլէ իսէ, Տէր Հայր, գուսուրա
գալմա, սէօյլէ, տինլէյօրում :

— Գուսուրա գալաճագ պիր շէյ էօղտուր
Օրէնք Առաջնորդլարըն էլինտէտիր տէտիլիմիզտէ իքի
նէվ՝ օրէնք թէֆրիզ էթմէլիլիզ : Պիրիսի Ասուաճալիմ
օրէնք Ալահըն գօտուղու օրէնք վէ տիկէրի իսէ Առաջ-
նորդլարըն (եանի քիլիսանըն) գօտուղարը օրէնք,
պու իքի նէվ՝ օրէնքի, Մաթուսաղա ֆիքրինտէ էյի
սազլա :

Ա. Աստուածային օրէնք, Յիսուս Քրիստոս
Էֆէնտիմիզին պեղէ վերտիյի թալիմաթ, օնուն ազիզ
թէնպիհլէրի, վէ եէտի խորհուրդլար, պունլարը Առաջ-
նորդլար թէպտիլ էտէմէզլէր, չիւնքի քէնտիլէրէ պէօյէ
պիր սալահիյէթ վէրիլմէտի, չիւնքի Առաջնորդլար
Ալլահըն թէնպիհլէրինի էօյրէթմէյէ, օնուն ազիզ
թալիմաթընը վա'զ էթմէյէ, անը միւտաֆաա էթմէյէ
մէմուր տուրլար:

Մաքուսաղա. — Պունու թաստիզ էթմէք իչիւն,
Տէր Հայր, ազիզ Քրիստոսան պիր իքի աեէթ կէօսթէրէ
պիլիբմիսինիզ:

— Մաթուսաղա, պու տէտիյիմի թաստիզ էթմէք
իչիւն աեէթ կէօսթէրմէյէ ինթիյաճ եօգտուր չիւնքի
ազլ ու իտրաք, մանթըզ տախի պունու պիզէ կէօսթէ-
րիյօր: Լաքին մատամքի աեէթ իսթէյօրսուն, (կէօ-
րիւնիւյօր պաշգալարընա ճէվապ վէրէպիլմէք իչիւն....)
աթիտէքի աեէթլէրի տախի օգույապիլիբսին: Մատթ.
24, 35. « Կէօք վէ եէր դա'իլ օլուր, լաքին պէնիմ
սէօղլէրիմ ասլա դա'իլ օլմայաճագտըր »: Քէզա, Մատթ.
5, 17, 18. « Նօմօսու վէ փէյլամպէրլէրի պօզմաղա
կէլտիլիմի դանն էթմէյիսիզ, պօզմաղա տէյիլ, իլլա
թէքմիլ էթմէյէ կէլտիմ: Ձիրա կէրչէք սիզէ տէրիմքի
կէօք վէ եէր կէչիւնէյէտէք նօմօստան պիր եօթա, եա
պիր նօգթա կէչմէզ, իլլա ճիւմէսիտէ թէքմիլ օլաճագ
տըր »:

Առաջնորդլար, շիւպհէսիզ, Քրիստոստան պէօյիւք
տէյիլ տիրլէր, քի ալլահանի նօմօսու թէպտիլ, եախօտ
թէքմիլ գալտըրա պիլիսինլէր:

Շու հալտա քէնտի հատու վազիֆէլէրինի թէճա-
վուզ էտէրէք ալլահանի օրէնքլէրի թէպտիլ էթմէյէ
ճէսարէթ էտէն Առաջնորդլար, Քրիստոս Էֆէնտիմիզին
եօգարըտաքի սէօղլէրինի թէքզիպ էթմիշ օլույօրլար,
վէ Պօղոս Առաքեալըն պույուրտուղու կիպի « Մէլուն
օլսունլար » Գաղ. 1, 8:

Մաքուսաղա. — Պունու էյի անլատըմ, Տէր Հայր,
Առաջնորդլարըն գօտուզլարը նօմօսլարըտա իզան
էտէր իսէն չօզ մէֆնուն օլուրում:

— Առաջնորդլարըն գօտուզլարը օրէնք, եանի
Քրիստանըն թէնպիհլէրի, Առաջնորդլարըն էլինտէտիր:
Առաջնորդլար, Քրիստա, օնլարը թէպտիլ էտէպիլիբ,
պիր միւտտէթ իչիւն օնլարը գալտըրապիլիբ:

Մաքուսաղա. — Տէր Հայր, պունու պիր թէմսիլ
իլէ պանա անլատըրմը՞սըն:

— Էվլէթ. Փէհրիզ էթմէք, օրուճ թու.թմազ,
պունլար Քրիստա թէնպիհլէրինտէն տիր, եանի ապաշ-
խարանք էթմէք իչիւն Առաջնորդլարըն եախտըզը
թէրթիպ տիր: Իմտի վագթըն եախօտ պազը շախսըն
խուսուսի ինթիյաճընա կէօրէ Առաջնորդլար, իչպու
թէնպիհի, եանի ապաշխարանք էթմէք թարզընը
թէպտիլ էտէպիլիբլէր, օնու պաշգա պիր ապաշխարանք
թարզընա, պիր տուայա, պաշգա պիր իսայր ամէլէ
թէպտիլ էտէպիլիբլէր, եախօտ պիր միւտտէթ իչիւն
թէքմիլ գալտըրա պիլիբլէր:

Իշթէ պու մանատա վէ պու նէվ' « օրէնք » լէր
Առաջնորդլարըն էլինտէ տիր:

Առաջնորդարըն գօտուղլարը « օրէնք » լէրի, հանի
Քիլիսանըն թէնպիհնէրինի տախի թութմայա պօրճլու-
յուղ, սէպէպսիղ հէրէ օնլարը թութմազ իսթէմէյէն
պէօյլը կիւնան իշլէմիշ օլուր: « Սիզի տինլէյէն պէնի
տինլէր, վէ սիզի թանգիր էտէն պէնի թանգիր էտէր:
Վէ պէնի թանգիր էտէն իսէ պէնի կէօնտէրէնի թանգիր
էտէր » Ղուկ. 10, 16: Քէզա. « Վէ էյէր օնլարը
տինլէմէզ իսէ, Քիլիսայա տէ վէ էյէր Քիլիսայը տախի
տինլէմէզ իսէ, սանա կէօմրիւքճիւ վէ փութփէրէսթ
կիպի օլուուն » Մատթ. 18, 17:

Մաթուսաղա. — Իզանաթլարընտան չօզ մէմնուն
զալտըմ, Տէր Հայր, պու կիպի մատտէլէր իշլուն վազ-
թըմ օլտուգճա սէնի թաստի էտէճէյիմ:

— Պէն տախի սէնտէն մէմնունում Մաթուսաղա,
արզու էտէրիմքի պու կիպի մատտէլէր իշլուն տախիմա
հանրմա կէլէսին, վէ աթիտէքի ահէթի տախի էյիճ
թէֆէքքիւր, վէ իճրա էթմէնի թալէպ էտէրիմ:

« Շէօյլէքի պունտան պէօյլէ ատէմլէրին հիլլէլէ,
վէ ֆէնտլէ իզալ էտիճի տէսիտէլէրիլլէ թալիմին հէր
պիր ըրլղիեարընտան չալգանան վէ էօթէ պէրի սիւ-
րիւքլէնէն չօճուղլար օլմայըպ, անճագ մուհապպէթլէ
հագիգաթա թապի՝ օլարագ հէր վէճիլէ անտէ նէմա
պուլալըմ » Նփես. 4, 14:

Տպագրեսցի

17 Հոկտեմբեր 1932

† ՅՈՎՀ. ԱՐՔ. ՆԱԶԻԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱԿԱՆ ՓՈԽՆՈՐԴ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653574

